

קונטרס

משעינות החיים

דברי תורה

מכ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה

פרשת דברים תשפ"ה • גליון תצא

פה יוצאן סיטי יצ"ו

©

כל הזכויות שמורות

י"ל ע"י

מכון שלמה משנתו

להוצאת ד"ת של כ"ק מרן אדמו"ר זצוקללה"ה

שע"י איגוד חסידי צאנז זוועהיל

להערות והארות

או להזמנת הגליון נא לפנות לטעל:

201-455-7269

בארה"ק:

052-712-6945

דוא"ל:

mayunoshachaim@gmail.com

דרוש לפרשת דברים

תשנ"ז

בהיתר פיקוח נפש לגבי מי שכבר מת להחיותו, ואם יש מעלה בקבלת גרים

אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תופל ולבן וחצרות ודי זהב (דברים א, א). ובמדרש פליאה (הובא בעיר דוד סי' תקצ"ג ובחוט המשולש בפרשתן), הרוצה לידע פינחס זה אליהו יראה מאלה הדברים, וצריך ביאור.

(א) ויתכן לומר, דהנה התוס' (ב"מ קיד, ב ד"ה אמר) הקשו, כיון דאליהו כהן היה ואסור להיטמא למתים, היאך היה רשאי להחיות את בנה של האלמנה הצרפית כדכתיב (מלכים א, יז) ויתמודד על הילד וגו'. ותימצו, שהיה ברור לו שיחיהו ולכך היה מותר משום פקוח נפש, עכ"ד.

ובספר ים התלמוד (פתיחה אות י"ט) עורר על דבריהם, דילמא לא התירה תורה פיקוח נפש מדכתיב (ויקרא יח, ה) וחי בהם ולא שימות בהם (יומא פה, ב), אלא במי שהוא עדיין חי, אבל מי שכבר מת ונעשה חפשי מן המצוות (שבת ל, א) שמוא אינו בכלל היתר פיקוח נפש. ולכא' יש לעורר כן גם לפי דברי רבי שמעון בן מנסיא שם, דנפקא ליה הא דפיקוח נפש דוחה שבת מדכתיב (שמות לא, יז) ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת, חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה, דילמא היינו דווקא בכה"ג שהוא חייב ועומד לשמור שבתות הרבה, הלכך מחללין עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה, אבל המות שאינו חייב בשמירת שבת כלל, מה"ת שיחללו עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה שאינו חייב בהן (עי' לעיל דרוש ב' מה שכתבנו בזה).

ובהיותי בזה, נסתפקתי להך טעמא ד'חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה', מה יהיה הדין בגר שקיבל על עצמו להתגייר

ועדיין לא מל וטבל אם מחללין עליו את השבת, מי אמרינן דכיון דגם בכה"ג שייך לומר בו 'חלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה' מחללין עליו את השבת, או דילמא כיון דסו"ס אכתי גוי הוא אין מחללין עליו את השבת.

ולכא'ו הדבר דומה ממש לנידון דידן, דאם הותר לאליהו להיטמא לבנה של הצרפית אע"ג שכבר נעשה חפשי מן המצוות, משום דסו"ס עתיד לשמור שבתות הרבה, הכ"נ בנכרי העומד להתגייר אף שעדיין אינו חייב במצוות, מכל מקום כיון דעתיד לשמור שבתות הרבה, מחללין עליו את השבת, אבל אם לא הותר לאליהו לחלל עליו את השבת כיון שהוא חפשי מן המצוות, הכ"נ כל שעדיין לא נתגייר אין מחללין עליו את השבת אפי' אם הוא עתיד לשמור שבתות הרבה.

(ב) ונראה, שהדבר תלוי במה ששנינו (יבמות מח, ב), רבי חנניא בנו של רבן גמליאל אומר מפני מה גרים בזמן הזה מעונין וייסורים באים עליהם, מפני שלא קיימו ז' מצות בני נח. רבי יוסי אומר גר שנתגייר כקטן שנולד דמי, אלא מפני מה הם מעונין וכו'. אחרים אומרים מפני ששהו עצמם להיכנס תחת כנפי השכינה, עיי"ש. ובהגהות הרב יעב"ץ שם כתב לתמוה, וכי איכא חיובא על הגר לבוא להתגייר ולמה הוא נענש על ששהו עצמו להתגייר, ועי' בנהור שרגא שם.

ומפשטות הדברים נראה דסבירא להו לאחרים, שיש קצת חיוב על הגר לבוא ולהתגייר, וכדמוכח נמי מהא דאמרינן (נדרים לב, ב), מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו במצרים ר"י שנה וכו', רבי יוחנן אמר, שהפריש בני אדם מלהיכנס תחת כנפי השכינה, עיי"ש, הרי שהגון הדבר שאומות העולם יתגירו, ואף מוטל עלינו להשתדל בכך, שהרי אברהם נענש על כך שהפריש בני אדם מלהתגייר. והאריך בזה גם כ"ק אדמו"ח זצ"ל (בדרוש לפרשת יתרו, נדפס בישראל סבא גליון ע"ח), עיי"ש.

ולפ"ז מסתברא דהכ"נ בנידון דידן, גר הבא להתגייר אף שעדיין לא נתגייר בפועל, מכל מקום כיון שראוי לנו לראות ולהשתדל שיתגייר וישמור שבתות הרבה, יש לחלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה. וה"ה לגבי בנה של הצרפית אף שמת ונפטר מן המצוות, כיון שראוי לנו לקרב בני אדם אל תחת כנפי השכינה ולהשתדל עמם שיקיימו מצוות אף שעדיין לא נתחייבו בכך, יש לחלל עליו שבת אחת כדי שישמור שבתות הרבה.

אלא דשיטת אחרים שיש קצת חיוב על אומות העולם להתגייר לפי שראוי הדבר להשתדל לקבל גרים אינה מוסכמת, שהרי אמרו בגמ' (יבמות מז, ב, קידושין ע, ב) קשים גרים לישראל כספחת, והאריכו שם בזה התוס' (ד"ה קשים), עיי"ש. וכן רבי אלעזר ושמואל דפליגי ארבי יוחנן בטעם הדבר שנענש אברהם אבינו נראה לכא' דס"ל שאין ראוי להשתדל לקרב גרים, ולכן לא ניהא להו לומר שאברהם אבינו נענש בשביל כך. ובפשטות נחלקו בזה אבות העולם שמאי והלל, כפי שנראה מסוגיית הש"ס (שבת לא, א) באלו הגרים שבאו לפני שמאי והלל, ושמאי דחאם באמת הבניין, ואילו הלל השתדל עמהם עד שהתגייירו, דלכא' גם הם נחלקו במחלוקת זו אם ראוי להשתדל לקבל גרים או אדרבה קשים גרים לישראל כספחת.

ולפי שיטתם מסתברא דה"ה לנידון דידן, כיון דכל שאינו בחזקת חיוב במצוות אין ראוי להשתדל עמו להכניסו לכלל חיוב מצוות, לא היה אליהו רשאי להיטמא לבן הצרפית כדי להחיותו, ובהכרח לומר דלפי שיטתם לא היה אליהו כהן, וכפי שהביאו התוס' (ב"מ שם בד"ה מהו) שנחלקו חכמים בדבר, ופינחס אינו אליהו.

ג) והנה כתבו הקדמונים (עי' עיר דוד סי' רצ"ד ושמונה לחמו דרוש לשבת פרק ג' ועוד) תלות מה שנחלקו אם מעליותא היא לקבל גרים או לא, במה שנחלקו הראשונים אם מוסיפין מחול על הקודש (עי' או"ח סי' רס"א סעיף א' בבית יוסף), דהנה בני ישראל הם עם קדוש והגרים הם חול הבאים להיות נוספים על הקודש, ולכן אי מצווה להוסיף מחול על הקודש מדאורייתא, הכ"נ מצווה לקבל גרים ולהוסיף מן החול על ישראל עם קדוש, אבל אם אין מצווה להוסיף מחול על הקודש, אין ראוי לקבל גרים.

ובהא דמוסיפין מחול על הקודש דרשו לה במכילתא (פרשת יתרו מסכתא דבחדש פרשה ז'), זכור ושמור, זכור מלפניו ושמור מלאחריו, מכאן אמרו מוסיפין מחול על הקודש. וכתב בעיר דוד (עי' בית המלך חדר י"ג), דשמעינן לה מהא דאמרינן (שבועות כ, ב) דזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, והיינו משום דשניהם לכוונה אחת נאמרו להוסיף מחול על הקודש לפניו ולאחריו.

ולכא' יש להתבונן בדבריו, שהרי בהא דזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו כתב הרמב"ן (שמות כ, ח), דאף שיש גם לשונות אחרים שנחלפו בדברות האחרונות, לא הקפידו עליהם חז"ל, דדווקא לגבי זכור ושמור, ד'זכור' הוא

מצוות עשה, צווה שנזכור יום השבת לקדשו ולא נשכחנו, 'ושמור' הוא מצוות לא תעשה, שכל מקום שנאמר השמר פן ואל אינו אלא לא תעשה (עירובין צו, א), יזהיר שנשמור אותו לקדשו שלא נחללהו, ואין ראוי למשה שיחליף דברי השם ממצוות עשה למצוות לא תעשה, ולכן הוצרכו לומר דזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, אבל על שאר החילופים לא הקפידו, עכ"ד. וכתב עליו הרא"ם שם, שדבריו עולים לפי שיטת האומר (מנחות לו, ב) דהשמר דעשה נמי לאו הוא, אבל למ"ד דהשמר דעשה עשה, אם כן בין זכור ובין שמור הם מצוות עשה, ושוב אין הכרח לומר ד'זכור ושמור בדיבור אחד נאמרו', עיי"ש.

ומעתה נראה דבין למ"ד דהשמר דעשה עשה ובין למ"ד דהשמר דעשה נמי ל"ת הוא לא ניתנו דברי העיר דוד להיאמר, דלמ"ד השמר דעשה נמי לאו הוא יקשה, מה טעם יש בדבר לחלק בין תוספת שבת לפניה לבין תוספת שבת לאחריה, דתוספת שבת לפניה היא מצוות עשה ואילו תוספת שבת לאחריה היא מצוות ל"ת. ואילו למ"ד דהשמר דעשה עשה הוא, אם כן מנא לן דזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו, הרי לפי שיטתו אין חילוק בין 'זכור' ל'שמור'. ואם כן בהכרח דלסברת המכילתא דנפקא ליה תוספת שבת מזכור ושמור, לא דרשינן דזכור ושמור בדיבור אחד נאמרו.

העולה מדברינו, דאי נפקא לן תוספת שבת מ'זכור ושמור' בהכרח דהשמר דעשה עשה, ומש"ה תוספת שבת בין לפניה ובין לאחריה היא מצוות עשה, אבל למ"ד דהשמר דעשה ל"ת הוא, אי אפשר ללמוד תוספת שבת מ'זכור ושמור'.

(ד) ובזה נבוא לביאור דברי המדרש, דהנה מוכח בגמ' (עי' מגילה לא, ב), שמשנה תורה משה מפי עצמו אמרה, ועל פי זה פירש באוה"ח הק' (פסוק זה) אלה הדברים וגו', 'אלה' מיעט הקודם, לפי שאמר 'אשר דבר משה' שהם דברי עצמו וכו', ואפי" מה שחזר ופירש מאמרי ה' הקודמין לא נצטוו עשות כן אלא מעצמו חזר הדברים, וחש הכתוב לומר, כי כדרך שאמר משה מפי עצמו דברים כאלה כמו כן במאמרים הקודמין אמר משה מפי עצמו איזה דבר, לזה אמר 'אלה הדברים', פי', אלה לבד הם הדברים אשר דבר משה דברי עצמו, אבל כל הקודם בד' חומשים לא אמר אפילו אות אחת מעצמו אלא הדברים שיצאו מפי המצווה כצורתן בלא שום שינוי אפילו אות אחת יתירה או חסרה, עכ"ד. ומעתה יפלא כיון ד'אלה הדברים' משה מפי עצמו אמרן אם כן איך שינה

מ'זכור' ל'שמור', ועל כרחנו לומר דהשמר דעשה עשה ואין חילוק בין 'זכור' ל'שמור' ולכן לא הקפיד על חילופי הלשונות כנ"ל.

וכבר נתבאר דלמ"ד השמר דעשה עשה יש ללמוד מדכתיב 'זכור ושמור' דמוסיפין מחול על הקודש, ולפי שיטתו ראוי לקבל גרים שיבואו לחסות בצל כנפי השכינה, ומחללין את השבת גם עבור מי שעדיין אינו חייב במצוות כדי שיתחייב וישמור שבתות הרבה, ואם כן שפיר היה אליהו רשאי להיטמא לבן הצרפית משום פיקוח נפש אף שהיה כהן דפינחס זה אליהו כמו שפירש רש"י שם (ד"ה לאו כהן מר).

וזהו שאמרו **הרוצה לידע פינחס זה אליהו**, ולכא' יקשה שהרי יש להוכיח שאלהיו אינו פינחס ממה שנטמא לבן הצרפית, הרי שלא היה אליהו כהן, על כך השיב, **יראה מאלה הדברים**, דמ'אלה הדברים' דמשמע שכל דבריו אלו במשנה תורה משה מפי עצמו אמרן, יש להוכיח דאין חילוק בין 'זכור' ל'שמור' משום דהשמר דעשה עשה, ואם כן שפיר יש ללמוד מ'זכור ושמור' דמוסיפין מחול על הקודש, לפי שראוי לקבל גרים ולהוסיף מן החול על הקודש, ולכן שפיר נטמא אליהו לבן הצרפית כדי להחיותו שיוכל לשמור שבתות הרבה אף שכבר נפטר מן המצוות.

(ה) עוד יתכן לומר בביאור דברי המדרש, דהנה לכא' היה אפשר לצדד, דלעולם גם לסברת האומר דהשמר דעשה ל"ת הוא, נפקא לן תוספת שבת מזכור ושמור, ובאמת תוספת שבת לפניה היא מצוות עשה ואילו תוספת שבת לאחריה היא בל"ת. וטעמא רבה איכא לחלק בין תוספת שבת לפניה לתוספת שבת לאחריה, דהנה דעת רבינו מנוח (ספר המנוחה הלכות שביית עשור פרק א' הלכה ו'), דכל עיקר מצוות תוספת שבת הוא בכדי שלא יכנס לבית הספק, אבל היכא דברור לו שהוא חול אין צריך להוסיף, עיי"ש. ומעתה שפיר יש בנותן טעם לחלק בין תוספת שבת לפניה לתוספת שבת לאחריה, דבערב שבת איכא חזקת חול, ולכן לא הצריכה תורה להחמיר מספיקא אלא במצוות עשה, אבל במוצאי שבת דאיכא חזקת יום קודש, על כן הזהירה תורה על התוספת שיחמיר מספק במצוות ל"ת.

והנה הנצי"ב בעמק שאלה (שאלתא קס"ז אות י"ז) הקשה על דברי התוס' הנ"ל דכיון שהיה ברור לאלהיו שיחייבו לכן הותר לו להיטמא משום פיקוח נפש, למה הוצרכו התוס' לכתוב שהיה ברור לאלהיו שיחייבו, הרי אפי' אם

היה לו רק ספק אם יחייהו, עדיין היה רשאי להיטמא לו, דהא קי"ל (יומא פה, א) שמחללין את השבת אפי' על ספק ספיקא של פקוח נפש, עיי"ש.

ולכאורה אפשר לחלק, דהא דמחללין את השבת על ספק פיקוח נפש, היינו בכה"ג שהייתה לו חזקת חיים, ומכוח החזקה מחללין את השבת מספיקא (עי' אור"ח סי' ש"ל במג"א סקט"ו), אבל בנידון דידן דאדרבה לבנה של האלמנה הצרפית הייתה חזקת מיתה, אין היתר להיטמא לו אלא אם כן היה ברור לו שיוכל להחיותו, ופשוט הוא.

ובזה יתבארו דברי המדרש על נכון, דכיון שהכתוב אומר 'אלה הדברים אשר דבר משה', שאת משנה תורה אמר משה מפי עצמו, לכאור' יקשה אם כן איך שינה משה מ'זכור' ל'שמור', ובהכרח לומר דשמור וזכור דביבור אחד נאמרו כמו שכתב הרמב"ן, ומזה גופא יש ללמוד דמ'זכור ושמור' נפקא לן דמוסיפין מחול על הקודש, וכסברת העיר דוד דכיון שבדיבור אחד נאמרו יש לדרוש תרואיהו בחד גוונא לעניין תוספת שבת, אלא דלפ"ז יפלא מה ראתה תורה לחלק בין תוספת שבת לפניה שהיא בעשה לתוספת שבת לאחריה שהיא בל"ת, וצריך לומר, דמצוות תוספת שבת היא להוציא מן הספק כדעת רבינו מנוח, ומש"ה שפיר יש סברא לחלק בין תוספת שבת לפניה דאיכא חזקת חול לבין תוספת שבת לאחריה דאיכא חזקת קודש. ומכוח סברא זו הכ"נ יש לחלק לגבי פיקוח נפש, שלא התירה תורה לחלל שבת במקום פיקוח נפש אלא בכה"ג דאיכא חזקת חיים, אבל היכא דאיכא חזקת מיתה לא, ולכן היה אליהו צריך לדעת בביורור שהוא עתיד להחיותו, ורק בכה"ג הותר לו להיטמא אליו.

ולזה אמרו, הרוצה לידע פנחס זה אליהו, לא יהיה סבור להוכיח ממה שנטמא אליהו לבן הצרפתי, דאפי' מחמת ספק פיקוח נפש רשאי הכהן להיטמא למת בכל גוונא, אלא יראה מ'אלה הדברים', שיש לחלק בין חזקת חיוב לחזקת פטור, והכ"נ לא היה אליהו רשאי להיטמא לבן הצרפתי אלא כיון שהיה ברור לו שיחייהו וכדברי התוס'.

בעידן רעוא דרעוין פרשת דברים - חזון

ערב ת"ב - תשס"א

בתוה"ק ואלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן במדבר בערבה מול סוף בין פארן ובין תפל ולבן וחצרת ודי זהב, וברש"י לפי שהן דברי תוכחות ומנה כאן כל המקומות שהכעיסו לפני המקום בהן, לפיכך סתם את הדברים והזכירם ברמז מפני כבודן של ישראל, ובמפרשים טרחו לפרשם וכ"א מפרש לדרכו מה הרמזים של המקומות, ובאוחה"ק ובשאר ספרי חסידות שבא לרמז דרך לעבדות ה' ותיקון המדות הצריכין להולכים בתורת ה', עיי"ש.

ונראה לומר עפ"מ שנחלקו הפוסקים בענין לימוד התורה בערב ט' באב שחל להיות בשבת וכ"ש כשחל בשבת (עיין במג"א סי' תקנ"ג סק"ז) האם מותר, ובטורי זהב (סק"ב) האריך לתמוה על שי' הרמ"א שאוסר דאם אין איסור באכילת בשר ויין ואדרבה חובה עליו לאכול בשר בשביל כבוד שבת למה נחמיר עליו שלא ילמוד משום אבילות, עיי"ש.

והנה בכלל על עצם לימוד התורה בתשעה באב כבר תמה כ"ק אדמו"ח זצ"ל (בדברי תורה לפרשת דברים) דאדרבה כיון דחורבן הבית היה על ביטול תורה הי' צורך שיתקנו על תיקון החטא שנוסיף בדברי תורה, ובשפתי צדיקים (בליקוטים עמוד קס"ה בנדמ"ח) הביא מה שסיפר הרה"ק מאפטא שבימי חורפו אירע שבאה אשה לפני המגיד הק' מזלאטשוב שמצאה בנה מת אצלה ופסק עליה כל התעניתים הכתובים בפסקי הגאונים, והוא השיב ואמר, נבין בדעת ובהשכל עפ"י דין תורה בחכמה הקדומה סיבת חטאה של האשה, הלא הוא מחמת שמיעטה דמות צלם אלקים, ואם היה כח בידינו לצוות עליה שתהא הרה ששה בכרס אחד בודאי היה זו תשובת המשקל להרבות הדמות, אמנם כיון שאין כח בידינו לעשות זאת למה נגזור עליה להתענות, הלא בזה תשש כחה ביותר ומפסידין ההריון לגמרי, ומה תשובה מדה כנגד מדה, והודה לדבריו,

וכן יש להקשות כאן כיון שחורבן הבית הוא משום ביטול תורה והיו צריכים לתקן שנוסיף בלימוד התורה בדברי מדה כנגד מדה.

והנראה לומר דהנה בזרע קודש (בפרשתן) כתב על על הא דאיתא במדרש ג' נתנבאו באיכה משה וישעי' וירמי' משל וכו', ופי' דהנה אמרו ז"ל שרמז ית' לאדה"ר החורבן ביהמ"ק שמתחילין (במגילת איכה) באותיות איכה, וז"ש לו ית' איכה כמ"ש (בראשית ג' ט') ויקרא ה' אלקים אל האדם ויאמר לו איכה, נמצא שפי' תיבת איכה הוא מלשון איכה שכביכול ית' שואל עלינו איכה ואיפה אנו, עד שית' ימצא אותנו ע"ד שכתוב (הושע ט"ו) כענבים במדבר מצאתי ישראל לכן ימצא ית' אותנו כביכול וישמח עמנו, וזה ע"י שאנו מבקשים אותו בגלות ואנו שואלין אי' מקום כבודו להעריצו, ולעתיד ית' ימצא אותנו ואנו נמצא אותו ית', ונאמר (ישעי' כ"ה ט') הנה אלקינו זה קוינו לו נגילה ונשמחה בישועתו, עיי"ש באריכות.

והנה כשאנו נמצאים כבר בגלות כ"כ הרבה שנים אלפים ושלשים ושלש שנים וכשיש לנו כל ההצטרפות לא מבקשים כ"כ על הגאולה, ואף שאין לנו לא ביהמ"ק ולא קרבנות מ"מ אפשר לקיימו ע"י לימוד התורה כדכתיב ונשלמה פרים שפתינו, וכדאיתא בסוף מסכת מנחות (ק"י ע"א) כל העוסק בתורה אינו צריך לא עולה ולא מנחה ולא אשם, וכל זמן שאפשר להשתעשע בתוה"ק אינו ניכר כ"כ חסרון הגאולה, ושמעתי מכ"ק אדמו"ח זצ"ל שאצל הרה"ק מלובלין זיע"א היו שם כג' מאות שנראו מהפשוטי עם בעלי רוח"ק וכששאלו להגוסער איד א"כ למה לא הרעשתם עולמות להביא את מלך המשיח ואמר שכ"כ נתעלו שם שלא הרגישו שחסר להם זאת, ובפרט כשמרגישים טעם וחיות בתוה"ק אשר כל מיני תענוגים הוא כאין ואפס לעומת התענוג שיש מהתוה"ק וכדברי האוח"ק וכשמעמיקים אינו ניכר כ"כ חסרון הגאולה.

ומובא בספה"ק משל למלך שבנו סרח ולא התנהג כמו שבן מלך צריך להתנהג, והמלך גרשו מעליו ושלח אתו לגלות למקומות מרחקים, ומזמן לזמן שלח לו המלך למקום נדודיו איזה דברים שיוכל להחיות עצמו, והוא בכל פעם כשקבל את הדברים הצטער מאוד כי כל הזמן קיוה שכבר בא הקץ לגלותו ושכבר יוכל לחזור אל אביו ולשהות במחיצתו ועי"ז כשאביו המלך שולח לו הדברים והחפצים אפס תקותו שיוכל לחזור אל אביו, וי"ל כמ"כ עי"ז שאפשר לנו להשתעשע בתוה"ק ולהחיותנו עם זה בגלותינו נתמעט קצת צפיתנו לגאולתנו ורצונו ית"ש הוא שכמו שהוא שואל אלינו איכה

כמו"כ אנו נשאל עליו איה מקום כבודו להעריצו, ולכן נאסר בלימוד התורה כבר מערב תשעה באב ואפי" כשחל בשבת שמעלה על שלחנו כסעודת שלמה בשעתו כדאיתא בתענית (כ"ט ע"ב) מ"מ נאסר עליו ללמוד תורה.

ואפשר לומר דנקיט דייקא **כסעודת שלמה בשעתו**, דהרי איתא בגמ' שבת (ל' ע"ב) עה"פ (תהלים פ"ד י"א) כי טוב יום בחצריך מאלף, שא"ל הקב"ה לדוד שטוב לי יום אחד שאתה יושב ועוסק בתורה מאלף עולות שעתידי שלמה בנך להקריב לפני על גבי המזבח, הרי שלימוד התורה גדולה יותר מן הקרבנות, וז"פ דאפי" מעלה כסעודת שלמה בשעתו כשחל ת"ב בשבת והיינו לאכול בשר, והוא כנגד הקרבת הקרבנות ואפ"ה נאסר בלימוד התורה שהוא מעלה גדולה מזה, ועי"ז שיהא נמנע מהדבר שהוא משתעשע בה תמיד בזה, רק עי"ז יצפה בכליון עינים לגאולה וישאל איה מקום כבודו להעריצו, ולכן נאסר עליו ללמוד תורה אף שמותר בבשר ויין ומסולקת תמיית הטו"ז.

ובנועם מגדים כתב בכוונת הפסוק במדבר בערבה שירמז על חורבן ביהמ"ק שיבנה ב"ב ועל גלות ישראל, וזהו במדבר על דרך הכתוב (ישעי ס"ד ט') ציון מדבר היתה וגו', וערבה מלשון ערב ולילה דהוא רמז על הגלות עיי"ש, וכן בכלי יקר בכוונת בין פארן ובין תפל דקאי על בין המצרים עיי"ש.

ובזה יש לפרש הכתוב **אלה הדברים ובאוה"ק** אלה מיעט הקודם עיי"ש, ואפשר שבא למעט מהדברים ואין דברים אלא ד"ת והיינו **במדבר בערבה** בעת שמקוננים בגלות על החורבן ועי"י שממעט בדברי תורה עי"ז יצפה בכליון עינים שימהר ה' לגאלינו והיינו **מול סוף** שיהא כבר הסוף וקץ לכל צרותינו וכמ"ש האוה"ק דמול סוף היינו הסוף, וזה רק יוכל להיות עי"י **אלה הדברים**, בזה שימעט בדברי תורה אז יוכל להרגיש החסרון ויצפה לגאולה בקרוב.

